

Мотивація до занять фізичною культурою і спортом як важлива умова функціонування ефективної системи фізичного виховання Китайської Народної Республіки

Оксана Марченко, Марія Бричук, Се Чжімін

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. У статті досліджуються мотиваційні чинники, що стосуються занять фізичною культурою і спортом студентської молоді КНР. *Мета.* Вивчення мотивів студентської молоді КНР до занять фізичною культурою і спортом. *Методи.* Аналіз, порівняння, узагальнення, систематизація, анкетування, методи математичної статистики. *Результати.* За результатами анкетування визначено, що 88,4 % загальної кількості респондентів, які брали участь у дослідженні, займаються спортом. Найпопулярніші види спорту – це бадмінтон, фітнес, баскетбол і пінг-понг. Обираючи мотиви до занять спортом та відвідування занять з фізичного виховання, юнаки і дівчата одностайно визнали підвищення рівня фізичної підготовленості. Результати дослідження засвідчують, що мотиви студентської молоді до занять фізичною культурою і спортом – це система факторів, умов, мотивів, потреб і установок, які суттєво впливають на мотиваційну сферу особистості китайських студентів, її розвиток і формування.

Ключові слова: студентська молодь, мотивація, фізична культура і спорт.

Oksana Marchenko, Mariia Brychuk, Xie Zhimin

MOTIVATION TO PARTICIPATE IN PHYSICAL CULTURE AND SPORTS AS AN IMPORTANT PREREQUISITE FOR THE FUNCTIONING OF AN EFFECTIVE SYSTEM OF PHYSICAL EDUCATION IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

Abstract. The article examines the motivational factors related to the participation in physical education and sports of student youth in the People's Republic of China. *Objective.* To study the motivations of student youth of the People's Republic of China to participate in physical education and sports. *Methods.* Analysis, comparison, generalization, systematization, questionnaires, and methods of mathematical statistics. *Results.* Based on the results of the survey, it was found that 88.4 % of the total number of the respondents who took part in the study were participated in sports activities. The most popular sports were badminton, fitness, basketball, and ping pong. When choosing motives for participation in sports and physical education, boys and girls unanimously recognized an increase in the level of physical fitness. The results of the study indicated that the motivations of student youth for participation in physical education and sports are a system of factors, conditions, motives, needs, and attitudes that significantly affect the motivational sphere of the personality of Chinese students, its development, and formation.

Keywords: student youth, motivation, physical culture and sports.

Вступ. Одним із найважливіших завдань сучасної України є виховання здорового підростаючого покоління. Для здійснення системних перетворень у сфері фізичної культури і спорту, на думку вітчизняних науковців, необхідно вивчати і втілювати передовий досвід зарубіжних країн у контексті вищої фізкультурно-спортивної освіти [1, 20, 22]. Інформаційний простір надає світові можливості відкритого спілкування та обміну досвідом між державами.

У Китайській Народній Республіці (КНР) фізична культура і спорт набувають особливої популярності та є дієвим механізмом підвищення загального рівня якості життя в країні. Керівництво держави розглядає фізичну культуру і спорт як окрему галузь народного господарства, тому реформуванню підлягають всі підсистеми фізичної культури та спорту КНР [16, 17, 21].

Генеральним апаратом ЦК Комуністичної партії Китаю та Державною Радою у 2020 р. було опубліковано ряд документів, що стосуються розвитку фізичної культури, фізичного виховання студентів, а також опубліковано оновлені вимоги до рівня фізичної підготовленості студентської молоді країни [2, 5, 7, 8, 10, 16, 17, 24].

Не дивлячись на те що у КНР розроблено таку нормативно-правову базу, що дозволяє ефективно розвивати фізичну культуру та спорт, а державна політика спрямована на розвиток спортивно активної та здорової особистості, яка б відповідала вимогам соціалістичної ринкової економіки держави і була б фізично здатна до високопродуктивної праці, китайські дослідники слушно зауважують, що на сьогодні в закладах вищої освіти КНР далеко не всі завдання фізичного виховання, які можна вирішувати в процесі навчання студентів, ре-

Marchenko O., Brychuk M., Xie Zhimin. Motivation to participate in physical culture and sports as an important prerequisite for the functioning of an effective system of physical education in the People's Republic of China. *Theory and Methods of Physical Education and Sports.* 2022; 4: 42–49
DOI: 10.32652/tmfs.2022.4.42–49

Марченко О., Бричук М., Се Чжімін. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом як важлива умова функціонування ефективної системи фізичного виховання Китайської Народної Республіки. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту.* 2022; 4: 42–49
DOI: 10.32652/tmfs.2022.4.42–49

алізуються доволі ефективно. Світова пандемія COVID внесла певні корективи в організацію процесу фізичного виховання студентської молоді, що спричинило зниження мотивації до занять фізичною культурою і спортом та вплинуло на рівень фізичної підготовленості юнаків і дівчат.

Провідні китайські вчені наголошують, що нині спостерігається недостатній рівень фізичної підготовленості значної частини студентської молоді, про що свідчать результати наукових досліджень китайських вчених [3–6, 10, 15, 19, 24–26]. Зазначимо, що мотивація є тим ключовим чинником, який спонукає людей до збереження здоров'я, ведення активного здорового способу життя.

Мотивація – це співвідношення цілей, що стоять перед людиною, яких вона прагне досягти, і внутрішньої активності особистості, тобто її бажань, потреб і можливостей [9, 14, 17]. Сучасні фахівці дотримуються комбінованого погляду на мотивацію, згідно з яким мотивація не є наслідком тільки таких індивідуальних характеристик, як особливості особистості та потреби або цілі, чи тільки таких ситуаційних факторів, як стиль тренера або викладача. Зрозуміти ступінь мотивації можна тільки на основі вивчення взаємодії двох комплексів факторів [5].

Системний аналіз масиву наукових знань та міжнародного досвіду вивчення мотиваційної проблематики свідчить про певні теоретичні напрацювання у висвітленні цього процесу в КНР. Важливий внесок у дослідження мотивації до занять фізичною культурою і спортом студентів КНР належить Lu Xipin та Li Xin (2017), які виявили існування тісного взаємозв'язку між цінностями фізичної культури та спортивною мотивацією у студентської молоді. Го Сютін (2018) завдяки науковому експерименту репрезентував теорію цільової орієнтації як теорію мотивації досягнення, що інтегрує такі індивідуальні когнітивні фактори: сприйняття власних здібностей, рівень потреби у досягненнях, самовдосконалення, досягнення успіху або невдачі. У дослідженнях Сюе Фен (2010) доведено взаємозв'язок між мотивацією та виконанням фізич-

них вправ з точки зору теорії самовизначення студентів. Сучасні дослідження Кан Сян (2020) довели вплив спортивних мотиваційних відеороликів Інтернет-мережі на мотивацію до занять руховою активністю для покращення зовнішнього вигляду [10].

Незважаючи на значну кількість праць з проблеми дослідження, мусимо констатувати відсутність системного комплексного підходу до вивчення мотиваційних пріоритетів до занять фізичною культурою і спортом студентської молоді КНР та факторів впливу на формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом.

Сказане підтверджує актуальність даної проблеми, її важливу соціальну значущість, що визначило мету і завдання нашої роботи.

Проблематика роботи відповідає плану НДР НУФВСУ за темою 3.1 «Удосконалення системи педагогічного контролю фізичної підготовленості дітей, підлітків і молоді в закладах освіти» на 2021–2025 рр.

Мета дослідження – вивчення мотивів студентської молоді до занять фізичною культурою і спортом у системі фізичного виховання Китайської Народної Республіки.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури та даних Інтернет-мережі, систематизація, анкетування, методи математичної статистики.

Результати дослідження. Дослідження проводили в Університеті Січан КНР. У науковому експерименті брали участь студенти 11 вищих навчальних закладів КНР, серед яких: Медичний коледж Бенгбу, Технологічний університет Гуйлінь, Хебейський сільськогосподарський університет, Хенанський сільськогосподарський професійний коледж, Сільськогосподарський університет Шаньсі, Сичуанський університет іноземної мови, Сичуанський університет легкої хімічної технології, Тяньцзінський університет комерції, Університет Січан, Китайський західний педагогічний університет, Університет Юньчен. Загальна кількість респондентів – 1855 осіб I та II курсів, серед яких: юнаків – 945, дівчат – 910.

Мотиваційна сфера особистості являє собою систему факторів, умов і засобів, мотивів, потреб, установок і інших соціально-психологічних явищ, які суттєво впливають на її розвиток і формування [9, 15]. Науковці вважають мотиваційну сферу ядром особистості, що включає систему взаємопов'язаних між собою мотивів, які, в свою чергу, виражають суть самої особистості та забезпечують її взаємодію з оточуючим середовищем [9, 15].

У сучасних дослідженнях стверджується, що мотивація включає всі види спонукань, а саме: потреби, інтереси, мотиви, цілі, схильності, налаштування тощо, тобто мотивація – це опосередкована процесом її віддзеркалення суб'єктивна детермінація поведінки людини [9]. Як переконливо свідчить досвід практичної діяльності, фізкультурно-спортивні заняття втрачають сенс, якщо у людини немає мотивів, ціннісних орієнтацій бути здоровим, активним, фізично досконалим, добре володіти власним тілом [9, 15].

Для вирішення завдань нашої роботи на першому етапі дослідження було проведено анкетування китайських студентів. Для вивчення мотивів, які спонукають студентів КНР до занять фізичною культурою і спортом, нами було розроблено відповідну анкету.

За результатами анкетування визначено, що 88,4 % загальної кількості респондентів займаються певним видом спорту. Серед юнаків I курсу займаються спортом 85,6 % осіб, на II курсі кількість спортсменів збільшується до 92,8 %. Серед дівчат I курсу – 85,6 % займаються певним видом спорту, на II курсі кількість тих, хто займається спортом, також зростає до 92 % (табл. 1). Серед юнаків та дівчат I курсу майже у два рази більше тих, хто не займається спортом.

Детальне вивчення інтересу, який проявили студенти КНР до вибору виду спорту дало нам змогу визначити їх пріоритетність серед китайської молоді (табл. 2). Результати дослідження виявилися цікавими. Визначено, що у дівчат I курсу пріоритетними видами спорту є: бадмінтон (54,95 %), заняття фітнесом (44,84 %) та баскетбол (32,21 %). Також відмічається заці-

Таблиця 1. Заняття спортом юнаків і дівчат Китайської Народної Республіки

Варіанти відповіді	II курс				I курс				Загальна кількість	
	ю, n = 428		д, n = 435		ю, n = 517		д, n = 475		n = 1855	
	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%
Так	397	92,8	400	92	844	85	407	85,6	1641	88,4
Ні	31	7,2	35	8	148	15	68	14,4	214	11,6

кавленість пінг-понгом (31,79 %), йогою (20,21 %) та плаванням (18,11 %). Більше 20 % першокурсниць вказали, що займаються іншими видами спорту, які не вказані в анкетуванні, декому подобаються єдиноборства та футбол (6-7 %).

Бадмінтон (52,61 %), заняття фітнесом (43,52 %), баскетбол (38,30 %) та легка атлетика виявилися також серед пріоритетних видів спорту у юнаків I курсу (див. табл. 2). Натомість нецікавими для них є бойові мистецтва та види спорту етнічних мен-

шин. Заняття йогою у пріоритеті мають 14,89 % юнаків I курсу, 13,53 % віддають перевагу танцям, що становить такий самий відсоток, як і у дівчат I курсу. Футбол та волейбол мало зацікавили юнаків (12,57 %).

Взагалі дивує те, що вибір видів спорту однаковий у юнаків і дівчат. Для студентів II курсу на першому місці за рейтингом бадмінтон (52,4 % юнаки та 59,31 % дівчата), заняття фітнесом – на другому місці (44,39 % юнаки та 45,06 % дівчата), третє – баскетбол (41,36 % та 37,70 % відповідно), далі

за рейтингом – пінг-понг (31,78 % та 34,71 %). Тільки п'ята позиція відрізняється: для дівчат цікаво займатися йогою (22,76 %), а юнакам – легкою атлетикою (17,52 %) (див. табл. 2).

Продовжуючи дослідження у визначенні мотивів юнаків і дівчат КНР до занять фізичною культурою і спортом, вивчаючи їхні інтереси та захоплення у цій сфері, ми проаналізували відповіді на таке запитання: «Що вас спонукає займатися спортом?» (табл. 3). Результати визначили, що відповіді юнаків і дівчат мають певну спільну спрямованість. Найбільш поширеною була відповідь «Знання про користь занять фізичними вправами» (майже 60 %). Тобто свідомий вибір такої відповіді студентів може свідчити про достатній рівень зовнішньої інформації про вплив фізичних вправ на загальний рівень фізичної підготовки та фізичного здоров'я людини. Друге за рейтингом місце у юнаків і дівчат було надано відповіді «Дав пораду викладач фізичної культури». За-

Таблиця 2. Інтерес до видів спорту студентської молоді Китайської Народної Республіки

Вид спорту	II курс				I курс				Всього			
	ю		д		ю		д		ю		д	
	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%
Баскетбол	177	41,36	164	37,70	198	38,30	153	32,21	341	36,08	351	38,57
Волейбол	49	11,45	65	14,94	65	12,57	40	8,42	114	12,06	105	11,54
Футбол	46	10,75	28	6,44	65	12,57	36	7,58	74	7,83	101	11,10
Гімнастика	47	10,98	82	18,85	59	11,41	61	12,84	129	13,65	120	12,90
Плавання	83	19,39	77	17,70	97	18,76	86	18,11	160	16,93	183	19,73
Легка атлетика	75	17,52	83	19,08	106	20,50	82	17,26	158	16,72	188	20,66
Бойові мистецтва	36	8,41	41	9,43	55	10,64	28	5,89	77	8,15	83	9,12
Заняття фітнесом	190	44,39	196	45,06	225	43,52	213	44,84	415	43,92	409	44,95
Спортивні танці	52	12,15	84	19,31	72	13,93	62	13,05	124	13,12	146	16,04
Йога	53	12,38	99	22,76	77	14,89	96	20,21	130	13,76	195	21,43
Теніс	66	3,74	9	8,97	29	5,61	27	5,68	45	4,76	66	7,25
Пінг-понг	136	31,78	151	34,71	177	34,24	151	31,79	313	33,12	302	33,19
Бадмінтон	245	57,24	258	59,31	272	52,61	261	54,95	517	54,71	519	57,03
Види спорту етнічних меншин	15	3,50	21	4,83	10	1,93	14	2,95	25	2,65	34	3,74
Інший	88	20,56	81	18,62	81	15,67	91	19,16	169	17,88	172	18,90
Всього	1308		1469		1588		1401		2791		2974	

Таблиця 3. Що спонукає студентів Китайської Народної Республіки займатися спортом

Відповідь	II курс				I курс			
	ю, n = 428		д, n = 435		ю, n = 517		д, n = 475	
	відповідь	%	відповідь	%	відповідь	%	відповідь	%
Дав пораду викладач фізичного виховання	53	12,3	44	10,1	48	9,2	42	8,8
Дали пораду батьки	5	1,1	7	1,6	18	3,4	12	2,5
Дали пораду друзі	17	3,9	9	2,0	17	3,2	10	2,1
Спортивні програми	12	2,8	14	3,2	14	2,7	14	2,9
Знання про користь занять фізичними вправами	241	56,3	258	59,3	288	57,1	281	59,1
Бажання брати участь у змаганнях	8	1,87	11	2,5	6	1,1	9	1,8
Інформація ЗМІ	0	0,0	1	0,2	0	0,0	1	0,2
Інформація з Інтернет-мереж	16	3,7	17	3,9	17	3,2	11	2,3
Інші причини	76	17,7	74	17,0	109	21,0	95	20,0

Таблиця 4. Мотиви студентської молоді Китайської Народної Республіки до занять фізичною культурою і спортом

Відповідь	II курс				I курс			
	ю, n = 428		д, n = 435		ю, n = 517		д, n = 475	
	відповідь	%	відповідь	%	відповідь	%	відповідь	%
Спілкуватися з друзями	138	32,2	114	26,2	167	32,3	128	26,9
Досягти високого спортивного результату	122	28,5	125	28,7	140	27,0	119	25,0
Удосконалювати фігуру	122	56,3	116	67,8	144	27,8	114	24,0
Активно відпочивати та розважатися	241	65,4	238	54,7	290	56,0	270	56,8
Покращити стан здоров'я	280	28,5	295	26,6	315	60,9	293	61,6
Знизити зайву вагу	157	36,6	183	42,0	197	38,1	182	38,3
Підвищити фізичну підготовленість	302	70,5	322	74,0	362	70,0	343	72,2
Отримати задоволення від рухової активності	168	39,2	172	39,5	188	36,3	151	31,7
Взяти участь у змаганнях	32	7,4	39	8,9	52	10,0	38	8,0
Для самоствердження	62	14,4	69	15,8	100	19,3	89	18,7

значимо, що відповіді на це запитання були одноставні у дівчат і юнаків.

Далі відповіді респондентів дещо відрізняються. Юнаки I курсу прислухаються до поради батьків (3,48 %), натомість дівчата I курсу більше довіряють спортивним передачам та телешоу (2,95 %). На II курсі пріоритети юнаків змінюються, і поради друзів для них стають більш значущими (3,97 %), натомість дівчата II курсу починають прислухатися до батьків та

поважати їхню думку (2,53 %). Таким чином, для китайської молоді поради батьків і викладача фізичного виховання мають вплив у прийнятті важливих рішень та засвідчують повагу до людей старшого покоління. Близько 20 % юнаків і дівчат не захотіли називати мотиви, що спонукають їх займатися спортом.

Взагалі поняття мотиву науковці тісно пов'язують із потребами людини. В поняття потреби дослідни-

ки вкладають стан потреби людини у певних умовах, яких їм бракує для нормального існування, та розвитку. Вчені наголошують, що потреби формують мотиви, мотиви формують мету. У зв'язку з цим, ми з'ясували, з якою метою студенти КНР займаються спортом. Респондентам було запропоновано визначити три пріоритетні мотиви до занять фізичною культурою і спортом (табл. 4). За результатами анкетування визначено,

що юнаки, які навчаються на I курсі, пріоритетними для себе обрали мотиви підвищення рівня фізичної підготовленості (70 %), покращення стану здоров'я (60,9 %) та активне проведення свого дозвілля (54,7 %). На другому курсі мотиви не змінилися.

Взагалі, процес фізичного вдосконалення для студентів КНР виступає як багатofункціональне явище, покликане задовольнити різноманітні потреби особистості, які змінюються. Тому з віком мета до занять фізичною культурою і спортом і у юнаків і у дівчат II курсу дещо змінюється. Друге місце за рейтингом займає бажання удосконалювати власну фігуру. Оскільки у період статевого дозрівання відбувається інтенсивне зростання організму, посилюється обмін речовин та залоз внутрішньої секреції, то не менш важливою проблемою для молоді КНР є зайва вага. Майже 40 % юнаків і дівчат II курсу зниження зайвої ваги вважають метою занять фізичною культурою і спортом. Мотив «Активно відпочивати та розважатися» також є пріоритетним серед китайської молоді (до 60 %).

Не дивлячись на те що майже 90 % студентської молоді КНР відповіли, що займаються спортивною діяльністю, однак брати участь у змаганнях вони не мають бажання. Тільки 10 % юнаків I курсу та 7,4 % II курсу вважають, що участь у змаганнях є одним з пріоритетних мотивів до занять фізичною культурою і спортом.

Мотив «Для самоствердження» також виявився незначущим для юнаків I курсу (14,4 %), натомість на II курсі кількість юнаків, які займаються спортом для самоствердження, збільшується майже на 5 % (19,3 %). Тільки 15,8 % першокурсниць займаються спортом для самоствердження, на II курсі кількість дівчат, які обирають даний мотив, також збільшується до 19,7 %.

Мотив «Удосконалювати фігуру» не є популярним серед китайської молоді та займає одну із останніх позицій. Зауважимо, що суттєвої різниці між відповідями юнаків і дівчат у виборі мотивів до занять фізичною культурою і спортом ми не виявили.

Учасникам експерименту було поставлене таке запитання: «З якою метою ви відвідуєте заняття з фізичного виховання?» (табл. 5). Серед юнаків найбільшої значущості набули відповіді: «Щоб підвищити свою фізичну підготовленість» (31,58 %), «Для отримання заліку з фізичного виховання» (22,43 %), «Знаю, що це корисно» (15,03 %), «Вчуся виховувати вольові якості» (8 %). Тобто свідомий вибір такої відповіді юнаків може свідчити про достатній рівень зовнішньої інформації про вплив фізичних вправ на загальний рівень фізичної підготовки та фізичного здоров'я людини.

Між відповідями дівчат і юнаків на це запитання ми також не визначили суттєвої різниці. Дівчата, як і юнаки, пріоритетними мотивами обрали такі відповіді: «Щоб підвищити свою фізичну підготовленість» (35,6 %), «Для отримання заліку з фізичного виховання» (17,58 %) та «Щоб підвищити свою рухову активність» (15 %).

Зауважимо, що юнаки і дівчата, обираючи мотиви до занять спортом та відвідування занять з фізичного виховання, одноставно пріоритетними визначили підвищення рівня фізичної підготовленості (див. табл. 5).

Таку одноставну відповідь ми пов'язуємо з реформуванням системи фізичного виховання в КНР. Сучасна модифікація підсистем фізичної культури та спорту КНР передбачає узгоджений її розвиток за двома стратегіями – олімпізму (спорту вищих досягнень) та здоров'я нації, серед яких стратегія олімпізму визнана більш важливою [10, 18, 20]. У процесі навчання в закладі вищої освіти (ЗВО), кожен студент для отримання заліку з фізичної культури повинен мати спеціальні фізкультурні знання у сфері фізичної культури і спорту та вміння і навички з фізкультурно-спортивною роботи. І головне, що система контролю за рівнем фізичної підготовленості студентів КНР – іспит з предмета «Фізична культура». Тому для подальшого навчання для них є вкрай важливим мати високий рівень фізичної підготовленості.

Учені наголошують, що формування мотивації потрібно починати з діа-

гностики мотиваційної сфери (ідеалів і ціннісних орієнтацій, потреб, мотивів, цілей, інтересів тощо). Ступінь і рівень розвитку структурних мотиваційних компонентів, безсумнівно, визначаються рівнем особистісного розвитку і успішністю професійної діяльності людини. З цього випливає, що недостатній розвиток компонентів мотиваційної сфери особистості істотно впливає на характер успішності професійної діяльності [9, 15].

Аналіз результатів власних досліджень та даних наукових джерел дозволяє виділити ряд зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на формування мотивації студентів КНР до занять фізичною культурою і спортом. Зауважимо, що особистість молодих людей в КНР формується відповідно до традицій країни, її економічного стану, світогляду та менталітету китайського суспільства. Тож до зовнішніх факторів, які мають вплив на формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом студентської молоді КНР, належать: інформаційна політика держави щодо важливості занять фізичною культурою і спортом, сучасна модифікація підсистем фізичної культури та спорту, яка зобов'язує студентів отримувати спеціальні фізкультурні знання, вміння і навички з фізкультурно-спортивною роботи для успішного складання екзамену з фізичної культури. Також до зовнішніх факторів можна віднести умови життя китайських студентів та їх матеріальне забезпечення.

Внутрішні особистісні фактори, з одного боку, відображають вплив зовнішніх факторів і можуть оцінюватися як реакція особистості у вигляді мотиву діяльності, зацікавленості, переконаності, з іншого боку – виступають як самостійний фактор, що впливає на ставлення до зовнішніх умов, тієї чи іншої форми індивідуальної відповідної реакції залежно від емоційного стану, спрямованості особистості, рівня домагань, типу темпераменту.

Ці фактори відображають здебільшого потреби, мотиви та інтереси студентської молоді, які можна враховувати під час організації процесу фі-

Таблиця 5. Мотиви студентської молоді Китайської Народної Республіки до відвідування занять з фізичного виховання

Мотив	II курс				I курс				Разом			
	ю		д		ю		д		ю		д	
	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%	\bar{x}	%
Знаю, що це корисно	66	15,4	64	14,71	76	14,70	57	12,00	142	15,03	121	13,3
Для отримання заліку з фізичного виховання	93	21,7	69	15,86	119	23,02	91	19,16	212	22,43	160	17,58
Цікаво на заняттях	29	6,78	34	7,82	39	7,54	35	7,37	68	7,20	69	7,58
Вчуся виховувати вольові якості	34	7,94	46	10,57	42	8,12	43	9,05	76	8,04	89	9,78
Щоб отримати консультацію для самостійних занять фізичними вправами	5	1,17	4	0,92	2	0,39	8	1,68	7	0,74	12	1,32
Щоб підвищити свою фізичну підготовленість	135	31,5	151	34,71	154	29,79	173	36,42	289	30,58	324	35,6
Щоб не мати заборгованості з предмета	1	0,23	2	0,46	1	0,19	2	0,42	2	0,21	4	0,44
Щоб навчитися нових вправ	11	2,57	14	3,22	20	3,87	15	3,16	31	3,28	29	3,19
Щоб отримати розрядку після розумового навантаження	29	6,78	22	5,06	34	6,58	24	5,05	63	6,67	46	5,05
Щоб підвищити свою рухову активність	25	5,84	29	6,67	30	5,80	27	5,68	55	5,82	56	6,11
Всього	428	100	435	100	517	100	475	100	945	100	910	100

зичного виховання КНР з метою підвищення мотивації студентської молоді до занять фізичною культурою і спортом.

Дискусія. Сучасне інформаційне суспільство дало світові можливість відкритого, плідного спілкування, обміну досвідом та ідеями між державами та народами. При цьому цілком може виявитися, що звичне і традиційне для однієї культури може слугувати певним імпульсом до модернізації в іншій.

Модернізація освіти КНР, яка здійснювалась упродовж останніх 20 років, дозволила розробити і вдосконалити власну систему фізичного виховання, яка поєднує національні традиції і новітні підходи, а також кращі апробовані раніше положення [10, 11]. Однією з визначних рис процесу реформування освіти та науки в Китаї є чітке планування та окреслення майбутніх результатів [5, 6, 12, 13]. Водночас, китайські дослідники слушно зауважують, що на сьогодні в ЗВО країни далеко не всі завдання фізичного виховання можна вирішувати в

процесі навчання студентів, у зв'язку з чим формування мотивації до занять спортом є пріоритетним напрямом освітньої діяльності КНР. Також вони стверджують, що останніми роками, враховуючи пандемію COVID, спостерігається зниження показників фізичного розвитку та фізичної підготовленості студентської молоді. У зв'язку з цим у 2020 р. Генеральним апаратом ЦК Комуністичної партії Китаю та Державною Радою було опубліковано ряд документів, що стосуються розвитку фізичного виховання студентів, а також опубліковано оновлені вимоги до рівня фізичної підготовленості студентської молоді КНР [5, 16, 17, 23]. На думку китайських учених, це має підвищити мотивацію молоді до занять фізичною культурою і спортом. Сюе Фенг (2010) досліджувала взаємозв'язок між мотивацією до занять спортом та поведінкою студентів коледжу з точки зору теорії самовизначення. Результати її дослідження виявили, що високу мотивацію мають ті студенти, які займаються спортом.

Сучасна парадигма фізичного виховання КНР ґрунтується на формуванні й засвоєнні цінностей фізичної культури, потенціал якої взаємозумовлюється діяльністю людини та її ціннісними ставленнями.

Висновки. Всебічний аналіз офіційних документів та науково-методичних матеріалів Китайської Народної Республіки показує, що у державній політиці країни питання модернізації та реформування фізичної культури, включаючи фізичне виховання студентської молоді, займають значне місце, що безпосередньо відображається на процесі фізичного виховання студентської молоді.

За результатами анкетування студентів КНР визначено, що 88,4 % загальної кількості респондентів, які взяли участь у дослідженні, займаються спортом. Визначено, що найпопулярніші види спорту серед юнаків і дівчат – це бадмінтон, фітнес, баскетбол і пінг-понг.

Результати проведеного дослідження показали, що у статевому аспекті між відповідями респондентів

щодо вибору мотивів до занять фізичною культурою і спортом не існує розбіжностей, що свідчить про однотайність у виборі головних мотивів.

Визначено, що для студентів КНР підвищення власної фізичної підготовленості, отримання заліку з фізичного виховання та підвищення рухової активності є пріоритетними мотивами до відвідування занять з фізичного виховання.

Результати дослідження свідчать, що мотиви студентської молоді до занять фізичною культурою і спортом – це система факторів, умов, мотивів, потреб і установок, які суттєво впливають на мотиваційну сферу особистості китайських студентів, її розвиток і формування.

Перспективи подальшого дослідження передбачають вивчення питань, пов'язаних з визначенням шляхів підвищення рівня фізичної підготовленості студентської молоді КНР.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бондар ІР, Віноградський БА, Павлова ЮО. Оцінювання фізичної підготовленості та здоров'я різних груп населення: монографія. Львів: ЛДУФК; 2018. 132 с.
2. Ван Ліхуа. Організація управління впровадженням державних стандартів фізичної підготовленості студентів у вищих навчальних закладах Китайської Народної Республіки [автореферат]. Харків; 2011. 20 с.
3. Ван Ліхуа. Функциональный анализ организации внедрения государственных стандартов физической подготовленности студентов в высших учебных заведениях провинции Хебей. Слобозханський науково-спортивний вісник. 2011;1:131–136.
4. Гобова ЄВ. Сорок років розвитку науки та освіти в Китаї. Категорії: Україна–Китай N14 2018.
5. Грецький О. Формування мотивації до спортивної діяльності на початковому етапі підготовки [дисертація]. Івано-Франківськ; 2019. 199 с.
6. Гэн Цзе, Сюй Хун, Ван Фэнхуи, Сунь Цилинь. Текущая ситуация и меры противодействия внедрению основных стандартов физического воспитания в колледжах и университетах. Shenyang Sport University. 2020;39(01):20–28.
7. Дутчак Ю, Сущенко Л, Базильчук В. Китайський досвід професійної підготовки майбутніх магістрів з фізичної культури за спеціалізацією «фізичне виховання». Збірник наукових праць національної академії державної прикордонної служби України, серія: педагогічні науки. с. 183–189.
8. Закон Китайской Народной Республики «О физической культуре и спорте». – Пекин, 1995. Круцевич ТЮ, редактор. Теорія і методика

фізичного виховання: підручник для студентів вищих навчальних закладів фіз. виховання і спорту. Т. 2. Київ: Олімпійська л-ра; 2017. 392 с.

9. Круцевич ТЮ, редактор. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студентів вищих навчальних закладів фіз. виховання і спорту. Т. 1. Київ: Олімпійська л-ра; 2017.

10. Круцевич ТЮ, Марченко ОЮ, Се Чжімін. Система оцінювання рівня фізичної підготовленості студентської молоді України та Китаю. Спортивний вісник Придніпров'я. 2022; 2:184–188.

11. Ли Цзин. Аналитический обзор программных требований по физическому воспитанию в вузах Китая и Украины. Слобозханський науково-спортивний вісник. 2006;9:167–169.

12. Ли Яньхуэй. Новая динамика высшего образования в Китае. Вестник НГПУ. 2015;6(28):151–158.

13. Лі Жіжун. Стратегія оптимізації шкільного фізичного виховання на тлі «Здорового Китаю 2030». Journal of Guangzhou Institute of Physical Education. 2019;1:122–124.

14. Марченко ОЮ. Вплив занять спортом на формування ієрархії головних потреб студентів, які навчаються у різних відділеннях. Спортивний вісник Придніпров'я. 2011;1:31–5.

15. Марченко ОЮ. Теоретико-методологічні основи гендерного підходу до формування аксіологічної значущості фізичної культури школярів: монографія. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М.; 2018. 292 с.

16. Марченко ОЮ. Теоретико-методологічні основи гендерного підходу до формування аксіологічної значущості фізичної культури школярів: [дисертація]. Київ; 2019. 590 с.

17. Марченко ОЮ, Се Чжімін. Дослідження мотиваційних пріоритетів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді КНР. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2021;2:22–30.

18. Москаленко НВ, Яковенко АВ, Сидорчук ТВ. Фізичне виховання школярів у зарубіжних країнах (XX ст. – початок XXI ст.) [монографія]. Дніпро; 2020. 220 с.

19. Платонов ВН. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое приложения. Киев: Олимпийская лит., 2014. 624 с.

20. Сватъев АВ. Анализ stanu вищої фізкультурно-спортивної освіти у країнах Західної Європи та Азійсько-Тихоокеанського регіону. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету; 2014;2:84–88.

21. Тан Лі. Аналіз проблем і рішень у коледжському фізичному вихованні – коментар до «Дослідження інноваційних концепцій та практичного викладання фізичної освіти в коледжі». Китайський журнал освіти. 2021;05.

22. Трачук С, Ген Янь, Мамедова І. Досвід тестування фізичної підготовленості учнівської молоді України і Китайської Народної Республіки. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020;4:96–100.

23. Чжан Лун. Тенденції розвитку та перспективи використання досвіду особистісно-професійного розвитку китайських учителів в умовах неперервної педагогічної освіти України. 2016. <http://orcid.org/0000-0003-3811-5367>

24. Чжу Хайтао, Ян Фань, Ченг Лянлян. Исследование влияния разработки государственной программы физического воспитания в колледже на физическое здоровье студентов: на примере Чунцина [Дж.]. Журнал Гуанчжоуского спортивного университета. 2017;37(03):97–100.

25. Sitovskiy A, Maksymchuk B, Marchenko O. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. Journal of Physical Education and Sport © (JPES). 2019;19(3):222:1532–1543. online ISSN: 2247 – 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN – L = 2247 – 8051 © JPES 2020.

26. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_

LITERATURE

1. Bondar IP, Vinogradskiy BA, Pavlova YuO. Assessment of physical fitness and health in various population groups: monograph. Lviv: LSUPC; 2018. 132 p.
2. Wang Lihua. Organization of the management of implementation of national physical fitness standards in higher education establishments of the People's Republic of China [avtoreferat]. Kharkiv; 2011; 20 p.
3. Wang Lihua. Functional analysis of the organization of implementation of state standards of physical preparedness of students in higher educational institutions of Hebei province. Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk. 2011;1:131–136.
4. Hobova YeV. Forty years of development of science and education in China. Categories: Ukraine-China N14 2018.
5. Hretskiy O. Formation of motivation for sports activities at the basic stage of training [dissertation]. Ivano-Frankivsk: 2019. 199 p.
6. Geng Jie, Xu Hong, Wang Fenghui, Sun Qilin. Current situation and countermeasures of the implementation of basic standards for physical education in colleges and universities. Journal of Shenyang Sport University. 2020;39(01):20–28. DOI: 10.12163/j.ssu.2020.01.04.
7. Dutchak Yu, Sushchenko L, Bazylchuk V. The Chinese experience of professional training of future masters in physical education, specializing in “physical education”. Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences. 2019;19(4):183–189.
8. Law of the People's Republic of China on Physical Culture and Sports. Beijing, 1995. Krutsevych TYu, editor. Theory and methodology of physical education: textbook for students of higher educational institutions in physical education and sports. Vol. 2. Kyiv: Olympic literature; 2017. 392 p.
9. Krutsevych TYu, editor. Theory and methodology of physical education: textbook for students of higher educational institutions in physical education and sports. Vol. 1. Kyiv: Olympic literature; 2017.
10. Krutsevych TYu, Marchenko OYu, Xie Zhimin. The system for assessing the level of physical fitness of student youth of Ukraine and the People's Republic of China. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. 2022;2:184–188.
11. Li Ching. Analytical review of the program requirements for physical education in the universities of the People's Republic of China and Ukraine. Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk. 2006;9:167–169.
12. Li Yanhui. The new dynamics of higher education in China. Vestnik NGPU. 2015; 6(28): 151–158.
13. Li Jijun. Strategy for optimizing school physical education in the context of “Healthy China 2030”. Journal of Guangzhou Institute of Physical Education. 2019;1:122–124.
14. Marchenko OYu. The influence of sports on the formation of a hierarchy of the main needs

of students studying in various departments. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. 2011;1:31-5.

15. Marchenko OYu. Theoretical and methodological principles of gender approach to formation of axiological significance of physical culture of school students: monograph. Pereiaslav-Khmelnitskyi; Dombrovska Ya.M.; 2018. 292 p.

16. Marchenko OYu. Theoretical and methodological principles of gender approach to formation of axiological significance of physical culture of school students: [dissertation]. Kyiv; 2019. 590 p.

17. Marchenko OYu, Se Zhiming Study of the need and motivational priorities in the field of physical culture and sports of student youth of the PRC. Theory and methods of physical education and sports. 2021;2:22–30.

18. Moskalenko NV, Yakovenko AV, Sydorchuk TV. Physical education of school students in foreign countries (XX c. - beginning of XXI c.) [monograph]. Dnipro; 2020. 220 p.

19. Platonov VN. Periodization of sports training. General theory and practical applications. Kyiv: Olympic literature; 2014. 624 p.

20. Svatiev AV. Analysis of the state of higher physical culture and sports education in the countries of Western Europe and the Asia-Pacific region. Scientific bulletin of the Melitopol state pedagogical university; 2014;2:84–88.

21. Tan Lee. An analysis of problems and solutions in college physical education - commentary on "Study on innovative concepts and

practices in college physical education teaching". Chinese Journal of education. 2021;05.

22. Trachuk S, Kyung Yang, Mamedova I. Experience of testing physical fitness of student youth of Ukraine and People's Republic of China. Theory and methods of physical education and sports. 2020;4:96–100.

23. Zhang Long. Development trends and prospects of using the experience of personal and professional development of Chinese teachers under the conditions of continuous pedagogical education in Ukraine. 2016. <http://orcid.org/0000-0003-3811-5367>

24. Zhu Hai-Tao, Yang Fan, Cheng Liang-Liang Study of the influence of the development of the

state program of physical education in the college on the physical health of students: on the example of Chongqing [J.]. Journal of Guangzhou Institute of Physical Education. 2017;37(03):97–100.

25. Sitovskiy A, Maksymchuk B, Marchenko O. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. Journal of Physical Education and Sport © (JPES). 2019;19(3),222:1532–1543. online ISSN: 2247 – 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN – L = 2247 – 8051 © JPES 2020.

26. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_

Надійшла 11.11.2022

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Марченко Оксана Юрївна <http://orcid.org/0000-0002-2902-5960>, E-mail: o.mar4enko17@gmail.com

Бричук Марія Степанівна ORCID.ORG/0000-0002-9094-0527, E-mail: maxa.brychuk@gmail.com

Національний університет фізичного виховання і спорту України,
вул. Фізкультури 1, м. Київ, 03150, Україна

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Marchenko Oksana <http://orcid.org/0000-0002-2902-5960>, E-mail: o.mar4enko17@gmail.com

Brychuk Mariia ORCID.ORG/0000-0002-9094-0527, E-mail: maxa.brychuk@gmail.com

National University of Ukraine on Physical Education and Sport
Fizkul'tury str. 1, Kyiv, 03150, Ukraine